

Institut de Drets Humans de Catalunya

Memòria d'Activitats 2008

Institut de Drets Humans de Catalunya

Pau Claris 92, entl. 1a, 08010 Barcelona
T + 34 93 301 77 10 | F +34 93 301 77 18
institut@idhc.org | www.idhc.org

ÍNDEX

1. Presentació, objectius i línies de treball.....	3
2. Sensibilització i promoció dels drets humans.....	4
2.1. XXI Premi Solidaritat 2007	
2.2. Drets Humans al carrer	
2.3. Programa Conflictes Oblidats	
2.4. Pla Nacional de Drets Humans	
3. Assessorament en drets humans.....	8
3.1. Ciutats pels Drets Humans	
3.2. Xarxa de Pobles i Ciutats pels Drets Humans	
4. Formació en drets humans.....	9
4.1. Cursos i Seminaris	
4.1.1. XXVI Curs Drets Humans 2008	
4.1.2. Curs de Formació en Drets Humans per a Cooperants	
4.2. Intercanvi de persones en procés de formació	
4.2.1. Beca de formació a l'Institut Interamericano de Drets Humans	
4.2.2. Beques de estada al Consell d'Europa a Estrasburg	
4.2.3. Beca a l'Oficina de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides pels Drets Humans a Ginebra	
4.3. Pràctiques a la seu de l'IDHC	
5. Foment i participació en xarxes i presència internacional.....	13
5.1. Associacionisme i participació	
5.1.1. Federació Catalana d'ONG pels Drets Humans	
5.1.2. Federación de Asociaciones para la Defensa y Promoción de los Derechos Humanos	
5.1.3. Coordinadora Catalana per a la prevenció de la tortura	
5.1.4. Xarxa Euromediterrània de Drets Humans	
5.1.5. Xarxa 18 de Desembre-Catalunya	
5.1.6. Projecte Consolider	
5.2. Consell de Drets Humans de les Nacions Unides	
5.3. Comitè de Drets Humans de les Nacions Unides	
5.4. Consell d'Europa: Direcció General de Drets Humans i Tribunal Europeu de Drets Humans	
5.5. Participació a Fòrums Internacionals	
5.5.1. Fòrum Social Català	
5.5.2. III Fòrum Mundial dels Drets Humans	
5.6. Participació en altres actes	
6. Publicacions i Investigacions.....	20
6.1. Els Drets Humans al segle XXI	
6.2. Sèrie Conflictes Oblidats	
6.3. Sèrie Carta de Drets Humans Emergents	
7. Algunes dades econòmiques.....	21

I. PRESENTACIÓ, OBJECTIUS I LÍNIES DE TREBALL

L'IDHC desenvolupa tres línies de treball paral·leles i interdependents: la sensibilització i la promoció dels drets humans, l'assessorament, i la formació en matèria de drets humans. En cadascuna d'aquestes línies es dóna especial atenció a la relació amb altres institucions, a la participació en xarxa i a les activitats d'estudi i investigació.

En el camp de la **sensibilització i la promoció** es desenvolupen activitats de diferent naturalesa i en camps temàtics també diversos (conflictes oblidats, drets a la ciutat, drets emergents, drets humans al carrer...), amb un objectiu comú: difondre la cultura dels drets humans en la nostra societat per fer efectiu el respecte, gaudi i garantia dels drets fonamentals.

Respecte a les **activitats d'assessorament**, l'IDHC desenvolupa funcions de consultoria, de suport tècnic i científic a institucions públiques en el desenvolupament i implementació de, per exemple, la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat. A més a més, dóna recolzament a projectes específics i vinculats a l'ampliació de la cultura dels drets humans a la societat civil.

Pel que fa als **aspectes formatius** en drets humans, destaquen els cursos, seminaris especialitzats, cursets per a col·lectius específics, estudis i treballs d'investigació, projectes d'anàlisi i avaluació i conferències tant en l'àmbit local com internacional.

Entre les activitats formatives tenen especial interès les referents a l'intercanvi tant de persones en procés de formació com de professionals, facilitant beques i estances de formació i/o pràctiques professionals en la nostra entitat i en altres institucions, com el Consell d'Europa o les Nacions Unides.

Per últim, una de les claus que no podem oblidar quan treballem en el desenvolupament dels drets fonamentals és que es tracta d'un tema que ens afecta a tots i pel que és fonamental el treball en xarxa.

Des de l'òptica i importància que se li atorga al treball en xarxa, l'IDHC forma part de la Federació Catalana d'Organitzacions No Governamentals pels Drets Humans, de la Federación de Asociaciones de Defensa y Promoción de los Derechos Humanos, de l'Associació Europa per la Defensa dels Drets Humans, de la xarxa internacional d'Instituts de Drets Humans de la UNESCO i la xarxa d'Instituts de Drets Humans del Consell d'Europa.

Els nostres objectius de treball pel 2008 han estat:

- donar recolzament teòric i pràctic a professionals que desenvolupen el seu treball dins de l'àmbit dels drets humans a partir de la formació en aspectes jurídics, socials, econòmics, culturals i de context;
- promoure l'intercanvi d'experiències a nivell teòric i pràctic entre professionals dels drets humans;
- dissenyar sistemes de formació per a les institucions de defensa i promoció dels drets humans, especialment en el sector públic, i per a col·lectius específics, com ara els cooperants;
- obrir línies de sensibilització sobre drets humans tant en l'àmbit local com internacional, tenint especial interès les situacions de conflicte, sobretot els conflictes oblidats;
- ampliar la formació bàsica en matèria de drets fonamentals, drets humans al carrer i drets humans en la vida diària;
- aprofundir i ampliar les línies de debat, investigació i reivindicació en la temàtica de les noves realitats dels Drets Fonamentals;

- continuar col·laborant amb les organitzacions internacionals i organismes que a nivell mundial treballen per crear les condicions necessàries per al gaudi dels drets humans per part de tota la població, com ara el Consell d'Europa o l'Alt Comissionat de Nacions Unides pels Drets Humans;
- col·laborar i aprofundir en la incorporació del discurs i la praxis dels drets humans en la agenda política dels governs locals de la província de Barcelona a través de la "Xarxa de Pobles i Ciutats pels Drets humans" vinculada a la línia de polítiques de participació promogudes des de la Diputació i des de l'Ajuntament de Barcelona; i
- augmentar la visualització i presència de l'IDHC en la vida mediàtica i pública de la nostra societat.

Aquesta feina s'ha dut a terme gràcies a les directrius de la Junta Directiva i al treball diari de l'equip tècnic de l'IDHC.

La Junta Directiva ha estat formada el 2008 per Jaume Saura Estapà, president, Josep Maria Solsona Sancho, vicepresident primer, Miguel Angel Gimeno Jubero, vicepresident segon, Aida Guillén Lanzarote, secretària, David Bondia García, tresorer, i pels consellers/es Guillem Cano Palomares, Xavier Fernández Pons, Tània Jiménez Linares, Antonio Romero Barcos, Ferran Sales Aige y Helena Torroja Mateu.

Els nostres estatuts estableixen la figura del president d'honor, que són Victoria Abellán Honrubia i José Manuel Bandrés Sánchez.

L'equip tècnic està format pel president Jaume Saura, David Bondia, com a director, Aida Guillén, com a gerent, Rosa Oliveres com adjunta a la gerència i Àgueda Mera com a responsable de comunicació i projectes, i els becari/es i col·laboradors/es que ens han donat suport al llarg del 2008: Marina Arakelyan, Maria Campuzano Guerra, Luciana Elisa Coconi, Anaïs Franquesa Griso, David Garriga, Fadi Mahmud Hadeeb, Carme Hernández García, Ana García Juanatey, Alexandre Yannick Morhain, Estel la Pareja Morte i Oliver Henry Rodway.

2. SENSIBILITZACIÓ I PROMOCIÓ DELS DRETS HUMANS

2.1. XXI Premi Solidaritat 2007

El 19 de febrer de 2008 es va celebrar al Parlament de Catalunya l'acte de lliurament del XXI Premi Solidaritat 2007 i de la menció especial Mitjans de Comunicació, guardons atorgats respectivament a Manel Pousa, més conegut com a pare Manel i a Mercè Conesa.

L'acte, presidit pel president del Parlament, Ernest Benach, es va iniciar amb les paraules del president de l'IDHC, Jaume Saura. A continuació, el director, David Bondia, va ser l'encarregat de glossar la figura dels premiats i el president del Parlament, de lliurar les plaques commemoratives als guardonats.

Com cada any, el guardó va consistir en una obra d'art creada especialment per aquest esdeveniment i cedida pel seu autor. A l'edició 2007 va ser el pintor argentí Enrique Arau. Mercè Conesa, periodista de El Periódico de Catalunya, va recollir la placa commemorativa de mans del president Benach.

L'acte va comptar amb la presència de 200 convidats, membres i amics dels premiats i de l'IDHC, així com representants polítics.

Els membres del Tribunal de l'edició 2007 van ser: Roger Revilla, president de la *Federació Catalana d'ONGs pels Drets Humans*; Andreu Felip, director de l' *Agència Catalana de Cooperació*

al Desenvolupament (ACCD); Arcadi Oliveres, president de *Justícia i Pau*; Ferran Sales, periodista; Xavier Badia, director de l'*Oficina de promoció de la pau i de drets humans*; Laura Díez, adjunta al Síndic de Greuges de Catalunya; Joaquim Mestre, regidor de *Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona*; Josep Maria Solsona Sancho, vicepresident de l'IDHC i advocat; Helena Torroja, consellera de l'IDHC; David Bondia, director de l'IDHC i Jaume Saura, president de l'IDHC.

2.2. Drets Humans al Carrer

El programa Drets Humans al Carrer es va iniciar l'any 2003, amb l'objectiu d'apropar els drets humans a la ciutadania. S'utilitzen els contes i les narracions com una eina d'educació al servei del entreteniment. Això permet aprofitar el potencial dels mitjans d'expressió i comunicació per facilitar l'accés de la ciutadania als drets humans i un major coneixement de l'articulat de la Declaració Universal dels Drets Humans. La participació del públic i la interacció amb el contacontes i el membre de l'IDHC que l'acompanya és continua durant tota la sessió. A més a més, s'han dissenyat dos tipus de sessions, una per a públic infantil i una altra per a públic adult. Les sessions tenen una durada d'uns 50 minuts i estan dissenyats conjuntament per tècnics de l'IDHC i els narradors que escenifiquen els contes.

El programa, coordinat per l'Agueda Mera, ha realitzat les següents sessions al llarg del 2008:

- Ajuntament de Canet de Mar el 20 de novembre. Una sessió infantil.
- Ajuntament d'Artés el 21 de novembre. Una sessió infantil.
- Ajuntament d'Esplugues de Llobregat: 11 sessions infantils del 25 de novembre al 4 de desembre. 6 sessions al CEIP Isidre Martí; 2 sessions al CEIP Can Viladet; 2 sessions a l'Escola Utmar; 1 sessió al CEIP Gras Soler.

Al maig es va convocar un concurs de contes infantils sobre els 30 articles de la Declaració Universal de Drets Humans, per a commemorar el seu 60é aniversari, i així comptar amb contes originals: la convocatòria va finalitzar el 10 de desembre. S'han rebut 127 contes, i el tribunal de selecció es reunirà a finals de febrer de 2009. Els relats guanyadors es publicaran en un llibre en el que també es reproduirà l'articulat de la Declaració i s'inclouran il·lustracions per a cada conte.

2.3. Programa Conflictes Oblidats

El programa Conflictes Oblidats que va posar en marxa l'IDHC l'any 2006 pretén donar a conèixer la situació de guerra que viuen nombroses poblacions al món actual i aprofundir en la naturalesa econòmica, social, política i humana d'aquests conflictes.

Aquest programa vol recollir la doble realitat que en moltes ocasions caracteritza la major part dels conflictes. Per una banda, la falta d'atenció dels mitjans de comunicació i la consegüent desinformació per part de la societat civil internacional, concretament a Catalunya. I, per altra banda, el desemparament que pateixen aquestes zones en front a la inactivitat o incapacitat de la comunitat internacional.

Mitjançant la investigació i la divulgació, l'IDHC vol contribuir a superar aquesta situació de desinformació i oblit i apropar aquestes realitats a la societat catalana, a través de tres mitjans: la publicació de treballs d'investigació, l'organització de cicles de conferències i/o taules rodones i l'edició de bancs de recursos sobre cadascú dels conflictes abordats.

Durant el 2008 s'han tractat els conflictes de Sri Lanka i Kosovo i s'ha fet la publicació del Poble Maputxe. Aquests conflictes són de molt diferent naturalesa: a grans trets, Sri Lanka es troba en una situació de guerra civil de baixa intensitat des de fa més de 25 anys; a Kosovo, després de la independència, queden per resoldre molts aspectes relacionats amb la protecció de la seva població, sobretot la més vulnerable; finalment el cas del poble Maputxe tracta sobre el dret a la terra i el respecte als drets dels pobles indígenes.

A més, durant aquest 2008 s'han renovat i actualitzat els bancs de recursos dels conflictes tractats fins ara: Sàhara Occidental, Tibet, Nepal i Costa d'Ivori.

- **Sri Lanka**

El conflicte civil a la illa de Sri Lanka entre l'exèrcit del LTTE tàmil del nord i de l'oest del país i la majoria singalesa del sud s'ha perllongat durant més de 25 anys. Aquest conflicte, dels anomenats de baixa intensitat, tot i la multiplicitat d'atemptats dels últims mesos, té unes repercussions greus sobre la població civil pel que fa a la vulneració dels seus drets humans. Per tal de tractar aquests aspectes, l'IDHC ha realitzat durant el 2008 dues taules rodones i ha elaborat un banc de recursos virtual. La publicació de la Sèrie "Conflictes Oblidats" estarà llesta durant el primer semestre de 2009.

La primera taula rodona es va realitzar el 28 de febrer a Casa Àsia i va comptar amb els següents participants: Rafael Bueno, director del Departament de Conferències, Seminaris i Estudis de Casa Àsia; David Bondia, director de l'Institut de Drets Humans de Catalunya ("Sri Lanka, un conflicte oblidat?"); Maria Vilellas, investigadora al Programa de Conflictes i Construcció de Pau de l'Escola Cultura de Pau ("Claus del conflicte i perspectives de futur") i Albert Folk, codirector del documental "What to do?" rodat a una de les zones més afectades al 2004 pel tsunami i que mostra les feines del Servei Civil Internacional, una ONG basada en el treball voluntari que té com a objectiu avançar en la construcció de la pau i l'acostament entre cultures. En aquesta taula es van exposar les claus del conflicte, fent èmfasi en el procés de pau i en el seu desenvolupament. A l'acte van assistir al voltant de 60 persones, que van participar al debat que va tenir lloc tot seguit.

Amb Casa Àsia vam organitzar una segona taula rodona per poder donar veu als protagonistes, amb els següents participants: Kishali Pinto, subdirectora de la Unitat de Drets Civils i Polítics de The Law and Society Trust, Colombo (Sri Lanka), que va parlar de comissions "cosmètiques" a Sri Lanka: justícia, veritat i reconciliació? i Jayantha de Almeida Guneratne, assessor de la Presidència en matèria de drets humans i professor de relacions internacionals a la Universitat de Colombo, que va parlar dels drets humans i l'accés a la justícia a Sri Lanka. A aquesta taula rodona van assistir al voltant de 80 persones. Tots dos ponents van visitar a diverses institucions catalanes i es van ser entrevistats en alguns mitjans de comunicació, visualitzant el conflicte que encara es viu a Sri Lanka.

- **Kosovo**

El conflicte armat a Kosovo va acabar amb la intervenció de la OTAN al 1999, i des de llavors fins a la declaració unilateral d'independència del territori al febrer de 2008, ha estat sota l'administració de la comunitat internacional (resolució 1244 del Consell de Seguretat de Nacions Unides). Kosovo manté una forta dependència econòmica dels ajuts exteriors, un atur per sobre del 60% de la població activa, una vulnerabilitat dels grups minoritaris i una administració inexpert i precària, sobretot pel que fa al poder judicial. En definitiva, ens trobem davant d'un escenari de vulneracions de drets humans, però són justament els elements que mai es toquen als mitjans de comunicació, més preocupats per les grans qüestions geopolítiques i estratègiques de la regió.

És per aquest seguit de raons, i pel coneixement que tenim d'aquesta zona, que vam decidir abordar el conflicte des del punt de vista dels drets oblidats al Kosovo. S'ha creat un gran banc de recursos virtual que pretén donar informació i dades sobre aquests aspectes oblidats. La taula rodona es farà el 15 de gener de 2009.

- **El poble Maputxe**

La població indígena ha patit durant segles violacions sistemàtiques dels seus drets. En l'actualitat, encara que tímidament, ha elevat la seva veu davant la comunitat internacional. La Declaració sobre els Drets dels Pobles Indígenes, aprovada per l'Assemblea General de

Nacions Unides al setembre de 2007, és un primer pas en la defensa dels seus drets, però la seva situació continua sent precària.

Al 2007 vam organitzar unes jornades per tractar sobre la problemàtica d'aquest poble i al 2008 s'ha editat el monogràfic de la "Sèrie Conflictes Oblidats" sobre el conflicte del poble Maputxe, amb la investigació realitzada per Anais Franquesa i les ponències de Victor Tokichen Tricot i de Pedro Cayuqueo. La publicació també està disponible al nostre web.

- **Renovació de la pàgina web**

Un dels objectius d'aquest any 2008 era la renovació de la pàgina web del programa, a través de l'actualització dels bancs de recursos dels conflictes tractats amb anterioritat, com ara Sàhara Occidental, Tibet, Nepal i Costa d'Ivori.

Aquests bancs de recursos virtuals contenen enllaços recomanats i informació bàsica que ha de servir, tant a investigadors, com a periodistes i població en general, si volem aprofundir o cercar més dades sobre els distints escenaris. D'aquesta manera, les planes web recullen el sistema polític i de govern, la legislació en matèria de drets humans, informes de drets humans d'ONGs local i internacionals, articles d'anàlisi, enllaços a mitjans de comunicació de la zona i un llarg etcètera de pàgines i dades que complementen la tasca feta amb les taules rodones i les publicacions.

2.4. Pla Nacional de Drets Humans

El govern espanyol va enviar a les entitats de drets humans un esborrany de Pla Nacional de Drets Humans al gener de 2008, en un intent de procés participatiu que va trobar l'oposició de la majoria de les entitats pel poc temps de consulta que es va donar i per la proximitat de les eleccions legislatives. L'IDHC va escriure un document en aquest sentit que va ser enviat al govern mitjançant la Federación de Asociaciones de Defensa y Promoción de Derechos Humanos. El govern va finalment retirar l'esborrany sense aprovar-lo.

El procés es va reprendre al novembre quan es va fer circular un nou esborrany de Pla Nacional. En aquesta ocasió el govern va donar tres setmanes de consultes, durant les quals l'IDHC va treballar un document de resposta i va convocar una reunió amb altres entitats catalanes per tal de treballar conjuntament el text. Les entitats presents en aquella reunió de l'1 de desembre van decidir presentar un comunicat de queixa sobre el procés i sobre el contingut del Pla, deficitari en molts aspectes, com ara la manca de diagnòstic, pressupost i calendari.

El dia 9 de desembre, la Vicepresidenta del Govern espanyol va convocar a una sèrie d'entitats per una reunió a Moncloa sobre el contingut del Pla. L'IDHC hi va ser representat a través del seu director, David Bondia. En aquesta reunió, les entitats presents van tenir l'oportunitat de presentar davant de la Vicepresidenta els seus comentaris al Pla i les seves preocupacions respecte del mecanisme de seguiment, molt poc definit al text de l'esborrany.

El Pla Nacional de Drets Humans va ser aprovat per Consell de Ministres el 12 de desembre, tal i com pretenia el govern, com a commemoració del 60é aniversari de la Declaració Universal de Drets Humans. Aquest Pla no va prendre en consideració la majoria dels comentaris que, tant per escrit, com a la reunió presencial que es va convocar, les entitats d'arreu d'Espanya van fer arribar al govern central.

L'IDHC va convocar una nova reunió amb el grup d'entitats catalanes que havien treballat l'esborrany. En aquesta ocasió va assistir també un representant del govern central, que va exposar que el Pla continua obert i ha de ser dinàmic. Cal veure com es definirà la Comissió

de Seguiment del Pla i amb quines funcions per poder valorar la qualitat de la participació de la societat civil. L'IDHC continuarà treballant en aquest tema.

3. ASSESSORAMENT EN DRETS HUMANS

L'IDHC treballa des de la perspectiva que un bon assessorament científic en matèria de drets humans a les institucions públiques i privades és necessari per a la creació d'una societat i d'un espai públic on tot el món gaudeixi amb plenes garanties dels seus drets fonamentals.

3.1. Ciutats pels Drets Humans

Durant l'any 2008 es va preparar la VI Conferència "Ciutats pels Drets Humans" que va tenir lloc a Ginebra, Suïssa, els dies 8 i 9 de desembre. La tasca de l'IDHC va ser la d'elaborar i coordinar els continguts del grup de treball encarregat per l'Ajuntament de Barcelona

L'IDHC va elaborar diversos esborranys del document de reflexió del grup, adreçat al moderador i als participants al grup de treball. El títol del grup va ser "La solidaritat amb altres ciutats", i tenia com a objectiu la reflexió sobre el paper de les administracions locals en la cooperació en matèria de drets humans. Així mateix, tres representants de l'IDHC es van desplaçar a Ginebra per participar a la Conferència al mes de desembre.

Durant el 2008, l'IDHC ha mantingut actualitzada la pàgina web sobre la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat de l'Ajuntament de Barcelona (www.bcn.es/ciutatsdretshumans). En concret, aquestes actualitzacions han estat: la llista de ciutats signatàries i la documentació sobre la V Conferència "Ciutats pels Drets Humans" que va tenir lloc a Lyon al desembre de 2006. A més, l'IDHC ha fet un recull de la informació sobre la IV Conferència de Nuremberg, que fins ara no s'havia fet. L'objectiu d'aquesta recopilació, que s'acabarà al 2009 amb la informació de la III Conferència de Venècia, és centralitzar tota la feina que en aquests deu anys de trobades europees de ciutats pels drets humans s'ha venint realitzant.

Des de l'IDHC es va elaborar una proposta de curs de formació en drets humans per a quadres tècnics i polítics de la Regidoria de Drets Civils durant el 2008 que es va concretar en el programa de curs que es durà a terme al gener de 2009.

3.2. Xarxa de Pobles i Ciutats pels Drets Humans

Durant l'any 2008, l'IDHC ha continuat oferint els seus serveis d'assessorament com a secretaria científica de la Xarxa de Pobles i Ciutats pels Drets Humans de la Diputació de Barcelona, tal i com ha fet des de la seva creació a l'any 2003.

En particular, cal destacar el projecte sobre l'Agenda Local de Drets Humans, instrument de planificació de polítiques públiques de drets humans. Aquest instrument parteix de la base d'un procés de diagnosi que s'ha de realitzar fent servir els indicadors elaborats per la secretaria tècnica de la XPCDH i amb la participació de la ciutadania. Amb els resultats de la diagnosi, l'ajuntament pot planificar i programar nous objectius i noves polítiques de drets humans. Al 2008 l'IDHC ha format part del comitè de redacció de la guia, que es provarà de manera provisional a tres municipis de la província al llarg de 2009.

També cal destacar el desenvolupament d'altres projectes ja engegats, com ara el joc de drets humans, l'exposició sobre la Carta i les guies sobre adaptació de normatives municipals i sobre síndics locals. Aquestes guies, que ja es troben impreses en paper, són una eina molt útil per aquells municipis que, un cop signada la Carta, volen començar a implementar-la.

Així mateix, l'IDHC ha continuat proveint la pàgina web de la XPCDH amb notícies, agenda i bones pràctiques d'arreu de Catalunya, Europa i del món. I també ha elaborat continguts teòrics, en forma d'articles de divulgació, sobre els projectes que du a terme la XPCDH i així ajudar a la seva difusió.

La tasca d'assessorament que realitza l'IDHC tant a la Diputació com als municipis d'arreu de la província i de Catalunya, és fonamental per aprofundir en l'enfortiment del paper de les autoritats locals com a protectores dels drets humans, a través de polítiques de prevenció.

4. FORMACIÓ EN DRETS HUMANS

La formació és un dels instruments més bàsics i fonamentals en la defensa i divulgació dels Drets Humans. Aquesta convicció ha portat l'IDHC a centrar-se en aspectes formatius a quatre nivells:

- Formació acadèmica específica en drets humans. En aquesta línia, es continua amb el Curs anual de Drets Humans que al 2008 ha celebrat la seva XXVI edició.
- Cursos i seminaris dirigits a professionals sobre aspectes concrets i sectorials dels drets humans. Durant el 2008 es va celebrar tres cursos dirigits a cooperants catalans.
- Intercanvi de persones en procés de formació, amb l'objectiu de fomentar la professionalització en el camp dels drets humans i potenciar l'intercanvi d'experiències professionals. En aquest sentit, es faciliten diferents beques d'estada i pràctiques a organismes nacionals i internacionals que treballen pels drets humans com el Consell d'Europa, l'Oficina de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides pels Drets Humans i el Síndic de Greuges de Catalunya. Altres beques han estat de formació a instituts i universitats internacionals, com l'Instituto Interamericano de Derechos Humanos. També es proporcionen pràctiques a la seu de l'IDHC a Barcelona.
- La participació en cursos organitzats per altres entitats (més informació a l'apartat 5.6. d'aquesta memòria).

4.1. Cursos i Seminaris

4.1.1. XXVI Curs de Drets Humans 2008

El curs de Drets Humans, que s'imparteix anualment, és un curs dirigit a estudiants de ciències jurídiques, econòmiques i socials, funcionaris, cossos i forces de seguretat, juristes, assistents socials, economistes i tots aquells professionals relacionats amb aquesta matèria. Les sessions són impartides per professors de reconegut prestigi tant nacional com internacional.

El XXVI Curs de Drets Humans, dirigit per David Bondia i coordinat per l'Ana García Juanatey, es va celebrar entre els dies 31 de març i 18 d'abril a l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona.

La inauguració del curs, el dia 31 de març, va estar a càrrec de Jaume Saura i Estapà, professor de Dret Internacional Públic a la Universitat de Barcelona i president de l'IDHC, del senyor Xavier Badia, director de l'Oficina de Promoció de la Pau i els Drets Humans de la Generalitat de Catalunya, Sílvia Giménez-Salinas, degana de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, i David Minoves, director general de Cooperació al Desenvolupament i Acció Humanitària de la Generalitat de Catalunya. La conferència inaugural va ser impartida pel senyor Jaume Sanllorente, fundador de Sonrisas de Bombay, amb el títol "60 anys de la Declaració Universal de Drets Humans".

El Curs es va desenvolupar al llarg de tres setmanes, que corresponien a tres mòduls formatius. El primer feia un necessari recorregut històric a través del procés de codificació i internacionalització dels drets humans, a càrrec de David Bondia, per després tractar els

diversos nivells de protecció dels drets humans: nacional, a càrrec de Josep Maria Castellà, professor de dret constitucional (UB) i Sílvia Escobar, ambaixadora de drets humans del Ministeri d'Exteriors; autonòmic, a càrrec de Maria Jesús Larios, de l'Oficina del Síndic de Greuges de Catalunya; i local, a càrrec de representants del Fòrum de Síndics Locals. Aquest mòdul es va completar amb altres temes de protecció universal com ara el refugi, a càrrec de Carlos Boggio, ex-representant de l'ACNUR a Espanya, i la justícia penal internacional, a càrrec de Antoni Pigrau, professor de dret internacional públic (URV) i Jordi Palou, advocat.

El segon mòdul va estar dedicat a diferents temes d'actualitat en el món dels drets humans, tractats de manera sectorial però sempre tenint com a referència el treball de Nacions Unides en aquest sentit. Així, es va parlar de persones amb discapacitats (Antonio Centeno, Moviment Vida Independent), pobles indígenes (Pedro Cayuqueo, activista maputxe), religió i drets humans (Dolors Bramon, professora d'Estudis Àrabs de la UB, Helena Torroja, professora de DIP de la UB i Jordi Puig, tècnic del Centre Interreligió de Barcelona) i drets humans emergents (Jaume Saura) com ara el dret humà a la pau (Carlos Villán Durán, president de l'AEDIDH).

El tercer mòdul es va dedicar als sistemes regionals de protecció (Joaquín Alcaide, professor de Dret Internacional Públic de la Universitat de Sevilla), com ara l'interamericà (Florentin Meléndez, membre de la Comissió Interamericana de Drets Humans), però sobretot l'europeu. D'aquesta manera, l'IDHC va convidar a sis experts del Consell d'Europa (CoE) que van tractar temes tan diversos com ara el Tribunal Europeu de Drets Humans (Montserrat Enrich Mas i Guillem Cano, juristes del CoE), les tasques del comissari de drets humans (Alvaro Gil Robles, ex-comissari), la Comissió de Venècia (Serguei Kouznetsov, divisió d'Eleccions i referèndums del CoE), el tràfic de persones (Marta Requena, directora de la Divisió d'Igualtat de Gènere i Acció contra el tràfic de persones del CoE) i la Carta Social Europea (Ramón Prieto, membre del secretariat del CoE).

La cloenda del Curs va estar a càrrec del senyor Jaume Saura i Estapà i de la senyora Marta Requena, i van repartir els diplomes d'assistència als 99 alumnes matriculats, dels qual una part significativa eren estudiants internacionals.

Durant el Curs es van fer, com sempre, visites voluntàries al Parlament de Catalunya, al Síndic de Greuges de Catalunya i a l'Oficina per la No Discriminació de l'Ajuntament de Barcelona.

Els alumnes que van presentar un treball amb els requisits establerts van obtenir un certificat d'aprofitament, per a aconseguir els crèdits de lliure elecció. El Curs s'ha desenvolupat al llarg de 40 hores lectives i va comptar amb els següents crèdits de lliure elecció:

- Universitat de Barcelona (4 crèdits)
- Universitat Pompeu Fabra (4 crèdits)
- Universitat Autònoma de Barcelona (2'5 crèdits)
- Universitat Oberta de Catalunya (2,5 crèdits)
- Universitat Internacional de Catalunya (2 crèdits)

L'IDHC dóna l'oportunitat, a les persones interessades, d'optar a una de les nostres beques de formació a:

- Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Drets Humans a Ginebra (1 beca d'estada de 3 mesos)
- Consell d'Europa a Estrasburg (5 beques d'estada de 15 dies)
- Síndic de Greuges de Catalunya (1 beca de pràctiques de 6 mesos)

Més informació d'aquestes beques i dels seus beneficiaris a l'apartat 4.2. d'aquesta memòria.

4.1.2. IV, V i VI Curs de Formació en Drets Humans per a cooperants

La cooperació al desenvolupament és, cada cop més, una eina professionalitzada que es caracteritza per la bona preparació dels cooperants i per l'especialització dels projectes desenvolupats. Els drets humans, com a eix transversal d'aquesta política de cooperació, han de servir de guia de comportament i assentar les línies d'actuació de tots els actors involucrats.

Des del 2006 l'IDHC imparteix aquest curs de formació en drets humans específicament adreçat als cooperants, dividit en tres blocs: dret internacional dels drets humans, dret internacional penal i dret internacional humanitari.

Durant l'any 2008 s'han realitzat tres edicions, una del 28 de gener a l'1 de febrer, coordinada per l'Estel·la Pareja, una altra del 9 al 13 de juny, coordinada per l'Ana García Juanatey, i la darrera del 10 al 14 de novembre, coordinada per l'Alex Morhain.

De les sol·licituds presentades en cada edició es seleccionen a 20 persones, prioritzant aquelles persones que treballaven en cooperació, ja sigui en ONGs locals, treball en el terreny o gestió de projectes.

Els cursos s'han desenvolupat en sessions teòriques i pràctiques:

- Classes teòriques a càrrec de membres de l'Institut de Drets Humans de Catalunya, on s'ha estudiat i analitzat la normativa internacional en l'àmbit dels drets humans, del dret humanitari i del dret internacional penal;
- Sessions a càrrec de membres d'ONG i de personal especialitzat; i
- Tallers pràctics on s'han treballat, d'acord als coneixements prèviament adquirits, en la resolució de conflictes reals, en els que incideixi l'aplicació del dret internacional dels drets humans, el dret humanitari i el dret internacional penal, amb l'estudi de 4 casos pràctics en cada curs.

4.2. Intercanvi de persones en procés de formació

Amb les beques formatives, l'IDHC vol incidir en el procés de formació de professionals del dret i la justícia, en l'intercanvi d'experiències i en l'establiment de contactes amb altres realitats. Aquestes beques serveixen per a formar a un grup de professionals que poden donar suport puntual a les activitats de l'IDHC, tant en la seva planificació com en la seva execució.

4.2.1. Beca de formació a l'Institut Interamericano de Drets Humans

L'IDHC té signat un conveni de col·laboració amb l'Institut Interamericà de Drets Humans amb seu a Costa Rica, pel qual tots els anys intercanviem alumnes i formadors en els nostres respectius cursos de drets humans. L'edició del XXVI Curs Interdisciplinari de Drets Humans de l'IIDH va tractar sobre la visió interamericana dels drets humans des de la situació de pobresa i va tenir lloc entre el 18 i el 29 d'agost de 2008. Luciana Coconi, col·laboradora de l'IDHC, va participar en el curs.

El curs "Los derechos humanos desde la dimensión de la pobreza" va ser un espai acadèmic d'investigació, capacitat i acció dirigit a l'estudi de solucions als problemes, causes i repercussions del fenomen de la pobresa en aquesta regió, que afecta a 1 de cada 4 habitants, des de la perspectiva dels drets humans. En aquest sentit, es va prioritzar en l'estudi, reflexió i propostes dels instruments i mecanismes del sistema interamericà de protecció dels drets humans. També, es va abordar l'estudi de l'enfocament de drets en la formulació, implementació i seguiment de les polítiques públiques.

4.2.2. Beques d'estada al Consell d'Europa a Estrasburg

Entre els alumnes del Curs Drets Humans que presenten la seva candidatura a aquestes beques es concedeixen 5 beques per a una estada de 15 dies a Estrasburg, en la seu del Consell d'Europa, coincidint amb la reunió de l'Assemblea Parlamentària. El tribunal el van formar quatre membres de la Junta Directiva de l'IDHC i un representant de l'OPPDH.

Des del 22 de setembre fins el 3d'octubre la Miriam del Barrio, Clàudia Costa, Quim Genís, Maria José Plana i Helena Solà, beneficiaris de la beca, van mantenir entrevistes amb persones de les institucions del Consell d'Europa i també van assistir a sessions de l'Assemblea Parlamentària i del Tribunal Europeu de Drets Humans (TEDH). Els becaris van comptar en tot moment amb el suport de Christina Nicolaidou, de l'oficina de becaris, dirigida per Erlina Fernández.

Amb l'objectiu d'oferir una perspectiva global i àmplia de la institució, les persones amb les quals els becaris van mantenir trobades van ser:

1. Nora Binder, directora de la biblioteca,
2. David Cupina, divisió de formació legal i drets humans,
3. Santiago Quesada, TEDH,
4. Franziska Klopper, divisió dels mitjans de comunicació,
5. Alfonso de Salas, director de la divisió de cooperació intergovernamental,
6. Jeremy Moakes, director de la divisió de relacions públiques,
7. Serguei Kouznetsov, divisió d'eleccions i referèndums,
8. Françoise Kempf, protecció de les minories nacionals,
9. Brigitte Napiwocka, departament de la Carta Social Europea,
10. James Lawson, director de la unitat d'informacions i publicacions,
11. Clementina Barbado, directora de la unitat de formació legal i drets humans,
12. Carmen Morte-Gómez, advocada del TEDH,
13. Sixto Molina, direcció general de Cohesió Social,
14. Josep Casadevall, jutge del TEDH,
15. Luis López Guerra, jutge del TEDH,
16. Stefano Montanari, director de la unitat de comunicacions,
17. Hugh Chetwynd, secretaria del Comitè Europeu per a la Prevenció de la Tortura (CPT),
18. Marta Requena, directora de la divisió sobre gènere i tràfic de persones,
19. Montserrat Enrich-Mas, TEDH,
20. Denis Bribosia, secretaria del Comitè de Ministres,
21. Michael Janssen, secretaria del grup d'Estats contra la corrupció,
22. Manuel Lezertua, director de la unitat d'assessorament en dret internacional públic,
23. Oscar Alarcón-Jiménez, divisió de formació legal i drets humans,
24. Sonia Parayre, Carta Europea per a llengües regionals o minoritàries,
25. Hermine Masmeyer, Programa Europeu en Educació en Drets Humans,
26. Sarah Burton, Comissió Europea contra el Racisme i la Intolerància,
27. Elda Moreno, programa "Construir una Europa per i amb els infants",
28. Ramón Prieto, departament de la Carta Social Europea, i
29. Agnieszka Szklanna, servei de execució de les sentències del TEDH.

4.2.3. Beca a l'Oficina de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides pels Drets Humans a Ginebra

Entre els alumnes del Curs Drets Humans que presenten la seva candidatura a aquesta beca es concedeix 1 beca d'estada de 3 mesos a l'Oficina de l'Alta Comissionada pels Drets Humans de les Nacions Unides a Ginebra, incorporant-se al programa de persones en pràctiques de formació que ofereix aquesta institució, recolzant un programa o projecte específic. El tribunal el van formar quatre membres de la Junta Directiva de l'IDHC i un representant de l'ACCD.

En l'edició 2007, el beneficiari de la beca ha estat en Sebastián Salvador, amb el treball "El dret a l'habitatge i el mercat immobiliari a Espanya". Ha realitzat el seu stage al Comitè de Drets Econòmics, Socials i Culturals de gener a juny de 2008 i la seva tasca principal ha estat el donar suport en la 40ena. Sessió del Comitè que va tenir lloc del 28 d'abril al 16 de maig.

En l'edició 2008 la beca ha recaigut en Eleonora Lamm, amb el treball "Las restricciones de acceso a un aborto legal y seguro como violación de los derechos humanos de las mujeres". La seva estada serà de gener a març de 2009 al Human Rights Council and Treaties Division.

4.3. Pràctiques a la seu de l'IDHC

Les pràctiques a l'IDHC les realitzen estudiants de dret i de màsters en drets humans i dret internacional, tant d'universitats espanyoles com de la resta del món, així com a treballadors d'altres ONG internacionals amb les que mantenim contacte. L'objectiu és la formació i la capacitat de professionals dels drets humans per a la seva inserció al mercat laboral i l'intercanvi d'experiències.

Durant l'any 2008, l'IDHC ha desenvolupat els següents programes de pràctiques:

- Master en Estudis Internacionals de la Universitat de Barcelona: de juny a desembre de 2008 es va incorporar a l'equip de l'IDHC l'Alexandre Yannick Morhain i va realitzar tasques de coordinació del curs de formació en drets humans per a cooperants i de col·laboració en el projecte amb la XPCDH.
- Institut de Barcelona d'Estudis Internacionals (IBEI): al juliol va finalitzar el període de pràctiques de l'Ana García Juanatey, estudiant de Mestratge d'Estudis Internacionals de l'IBEI. Les seves tasques van centrar-se en la coordinació del XXVI Curs de Drets Humans i en la renovació de la pàgina web de l'IDHC dedicada als Drets Humans Emergents.
- Màster de Polítiques Europees de Cooperació Internacional al Desenvolupament de la Universitat Autònoma de Barcelona: el setembre de 2008 es va incorporar en Fadi Mahmud Hadeeb i les seves pràctiques han estat de 5 mesos. Entre les seves tasques es trobava coordinar la participació de l'IDHC en la Xarxa Euromediterrània de Drets Humans i col·laborar en el projecte Conflictes Oblidats.
- Programa "dret al Dret" de la Universitat de Barcelona: David Garriga (de febrer a juny) i Carme Hernández (de setembre a desembre) es van encarregar de donar suport a les diverses activitats formatives de l'IDHC i van col·laborar en els projectes de la XPCDH de la Diputació de Barcelona.
- "European Integration" d'Armènia: de setembre a desembre hem comptat amb la presència de Marina Arakelyan en el marc d'un conveni de col·laboració amb aquesta ONG d'Armènia. La seva tasca s'ha centrat en la recerca d'informació per al banc de recursos sobre el conflicte del Càucàs, conflicte que l'IDHC abordarà el 2009.

5. FOMENT I PARTICIPACIÓ EN XARXES I PRESÈNCIA INTERNACIONAL

La col·laboració amb altres entitats i el treball en xarxa són essencials per a la consecució dels nostres objectius, i per a multiplicar esforços i resultats en la nostra tasca de promoció, sensibilització i protecció dels drets humans. És per això que l'IDHC fomenta i participa en diverses xarxes, federacions i entitats de segon grau, tant de l'àmbit català com internacional.

5.1. Associacionisme i participació

5.1.1. Federació Catalana d'ONG pels Drets Humans

Al llarg de 2008, com a entitat federada, l'IDHC ha participat activament en les següents activitats de la Federació:

- En la comissió d'Educació que durant el 2008 ha desenvolupat un projecte d'anàlisi i recerca sobre la situació de l'educació formal i no formal en drets humans, realitzada per les entitats de Catalunya;
- Jornada de treball de juny, per tal de preparar les activitats i projectes del segon semestre;
- Festes de la Mercè: membres de l'IDHC hi van col·laborar en la pareteta que tots els anys hi col·loca la Federació;
- Eurogames: vam compartir espai amb l'ANUE i amb la Federació;
- En la Comissió sobre el 60é aniversari de la DUDH, per preparar la campanya de sensibilització i les activitats que es van dur a terme;
- Participació activa en les activitats que es van dur a terme per commemorar el 60é aniversari de la DUDH.
- Assistència a reunions de caràcter institucional amb representants polítics i altres entitats cíviques de Catalunya com a representant de la Junta.

5.1.2. Federación de Asociaciones para la Defensa y Promoción de los Derechos Humanos

L'IDHC forma part de la Federación de Asociaciones para la Defensa y Promoción de los Derechos Humanos, amb seu a Madrid. La Federación té Estatut Consultiu Especial davant l'ECOSOC de les Nacions Unides, i és gràcies a aquest estatut que realitzem les visites al Consell de Drets Humans a Ginebra.

Durant el 2008 hem acudit a les diferents convocatòries d'assemblees i reunions de la Federación, amb la finalitat de col·laborar amb diferents projectes, entre els que destaquem la participació en la Xarxa EuroMediterrània de Drets Humans.

5.1.3. Coordinadora per a la Prevenció de la Tortura (CPT)

L'IDHC forma part de la Coordinadora catalana per a la Prevenció de la Tortura i de la Coordinadora estatal. Com a membres de la Coordinadora (CPT) hem assistit a 16 reunions de treball en les que es van concretar les següents activitats:

- s'han mantingut entrevistes amb: Pere Aragonés el 24 de gener, diputat al Parlament de Catalunya per ERC; Carlos Jiménez Villarejo el 29 de gener, Comitè d'Ètica de la Policia de Catalunya; Albert Batlle, secretari de Serveis Penitenciaris el 25 de setembre; Joan Boada, Xavier Badia i Joan Vendrell el 19 de novembre sobre la nova llei del Síndic de Greuges;
- s'ha participat al Fòrum Social Català el 25 i 26 de gener, Universitat de Barcelona;
- actes el febrer: 4 de febrer al Col·legi d'Advocats de Barcelona "Recomanacions de Barcelona: dos anys després"; 5 de febrer al CCCB presentació del llibre "Privación de libertad y Derechos Humanos. La tortura y otras formas de violencia institucional"; 6 de febrer al Pati Llimona, taula rodona amb els representants polítics de ICV, ERC, CiU i PSC per a conèixer el seu programa electoral respecte a la prevenció de la tortura i la seva postura respecte al Mecanisme Català de Prevenció de la Tortura;
- el 4 de febrer va tenir lloc una roda de premsa a l'IDHC amb la participació de Mauro Palma, president del Comitè per a la Prevenció de la Tortura del Consell d'Europa, Theo van Boven, ex-Relator especial de Nacions Unides sobre la qüestió de la tortura i altres tractes o penes cruels, inhumanes o degradants, i Jorge del Cura, representant de la CPT;
- presentació a l'IDHC, el 9 de maig, de l'informe "Descalificación, obstrucción y criminalización de organismos sociales y profesionales que denuncian tortura en el estado español";

- reunió a Madrid amb el Relator Especial sobre la promoció i protecció dels drets humans en la lluita contra el terrorisme, Martin Scheinin, en el marc de la seva visita oficial del 7 al 14 de maig;
- presentació de l'informe anual de la Coordinadora a Bilbao, Palacio de la Bolsa, el 31 de maig i a Barcelona, Pati Llimona, el 12 de juny;
- presentació de l'edició catalana del Protocol d'Istanbul el 16 de maig a l'Ateneu Barcelonès;
- assistència el 17, 20 i 21 d'octubre al Comitè de Drets Humans de Nacions Unides a Ginebra: revisió de l'informe presentat per Espanya sobre el seguiment del Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics;
- la Coordinadora a nivell estatal ha estat present a les reunions que han tingut lloc al llarg del 2008 a Madrid per a discutir sobre el Mecanismo Nacional de Prevención de la Tortura (MNPT). Aquestes reunions han estat finalitzades en decisió unilateral del govern i és per això que es va enviar una carta oberta al President del Govern espanyol, el 28 de desembre, on també es denuncia el fet d'haver estat exclosa del procés de consulta relatiu al Pla Nacional de Drets Humans, on es defineix el MNPT.

5.1.4. Xarxa Euromediterrània de Drets Humans

La Xarxa Euromediterrània de Drets Humans és una organització formada per altres entitats dels dos costats del Mediterrani i fundada al 1997. L'IDHC en forma part com a membre de la *Federación de Asociaciones de Defensa y Promoción de los Derechos Humanos* des de 2005.

En concret, dos membres de l'IDHC participen a dos grups de treball de la Xarxa: David Bondia, en el grup de Palestina, Israel i els Palestins i Maria Dolors Balibrea en el grup de Justícia.

L'objectiu del grup de treball sobre Justícia és promoure la independència i imparcialitat dels sistemes judicials en la regió euromediterrània. Amb aquesta finalitat Maria Dolors Balibrea va assistir a la reunió del grup de treball que va tenir lloc a Istanbul els dies 7 i 8 de novembre de 2008.

Al grup de treball sobre Palestina els objectius són fonamentalment promoure i protegir els drets humans dels palestins dins dels Territoris Ocupats i en els països que han acollit als refugiats. David Bondia s'ha mantingut en contacte amb tots els membres del grup de treball i ha col·laborat en la redacció de l'informe anual.

A més, entre els dies 11 i 14 de desembre de 2008 va tenir lloc la 8ena Assemblea General de la Xarxa a Barcelona. L'IDHC, juntament amb ACSUR-Las Segovias i ANUE, va coordinar la participació de les entitats catalanes en aquesta trobada. Jaume Saura va participar a la taula rodona "Drets humans a la Mediterrània avui" amb la qual es va inaugurar l'Assemblea, i es van realitzar 6 tallers de treball on les entitats catalanes van ser convidades a participar de forma activa. Els grups de treball van ser: Justícia, Migració i refugiats, Gènere, Educació en drets humans, Palestina, Israel i Palestins i Llibertat d'Associació.

5.1.5. Xarxa 18 de Desembre-Catalunya

La Xarxa 18 de Desembre-Catalunya es va crear el 18 de desembre de 2002 i des de llavors és un espai de trobada, diàleg i reunió del qual l'IDHC forma part des del 2003.

Les activitats de la Xarxa durant el 2008 han estat, bàsicament, dues:

- Organització d'una Jornada d'estudi i reflexió sobre la ratificació i implementació a l'Estat espanyol de la Convenció Internacional de les Nacions Unides sobre la Protecció dels Drets de Tots els Treballadors Migratoris i de les seves Famílies. La Secretaria per a la Immigració ha donat suport a aquesta activitat, que va tenir lloc a la Casa del Mar el dijous 24 de juliol.

La Jornada va tenir dues parts: en la primera es va presentar l'informe realitzat per Javier de Lucas, Consuelo Ramón i Ángeles Solanes i Carla Edelenbos va exposar el paper del Comitè de seguiment de la Convenció a Ginebra; en la segona, els representants polítics de ICV, ERC, CiU i PSOE al Congrés dels Diputats van exposar la posició dels seus partits davant la ratificació d'aquesta Convenció. Tot seguit, es va obrir el debat amb el públic assistent (unes 100 persones).

- Organització d'un acte conjunt entre la Generalitat de Catalunya (Secretaria per a la Immigració), Ajuntament de Barcelona (Consell Municipal d'Immigració) i la Xarxa 18 de Desembre–Catalunya, el dissabte 13 de desembre al Palau Centelles per a celebrar el Dia Internacional del Migrant.

5.1.6. Projecte Consolider

L'IDHC forma part d'una xarxa d'universitats espanyoles i centres de recerca en matèria de drets humans que ha obtingut al 2008 un programa Consolider del Ministeri d'Educació. El projecte, titulat "*El tiempo de los derechos*", està dirigit pel catedràtic de la Universidad Carlos III de Madrid Gregorio Peces-Barba.

Les universitats que formen part del projecte són la Carlos III de Madrid, Deusto, la Universidad de Cádiz, la Universitat de València, la Universidad de Zaragoza, la Universidad de Alcalá, la Universidad de Jaén, la Universidad de Vigo, la Universitat Jaume I de Castelló, la Universidad de Cantabria i la Universidad de Sevilla.

Aquest projecte es desenvoluparà al llarg de 5 anys, i l'IDHC organitzarà cursos en drets humans per a professors de secundària, coordinarà seminaris internacionals i nacionals sobre les línies d'investigació del projecte i publicarà díptics divulgatius sobre temes d'actualitat de drets humans. Aquests projectes començaran a desenvolupar-se al 2009.

5.2. Consell de Drets Humans de les Nacions Unides

Com a membres de la Federación de Asociaciones de Defensa y Promoción de los Derechos Humanos, amb Estatut Consultiu Especial davant l'ECOSOC, l'IDHC assisteix, en qualitat d'observador, a les sessions del Consell de Drets Humans a Ginebra.

Al 2008, hem participat al 8è període de sessions del Consell de Drets Humans, que ha tingut lloc del 2 al 18 de juny. Rosa Oliveres va assistir a quatre sessions plenàries del Consell, entre els dies 4 i 6 de juny. A la sessió de la tarda del dimecres 4, i en el marc del debat general sobre la promoció i protecció dels drets humans, va tenir lloc la intervenció oral presentada per l'IDHC en la que es denunciava la "Directiva de la Vergonya" i altres mesures legislatives restrictives de drets per a les persones migrants, i es demanava al govern espanyol que obrís el debat per a la ratificació de la Convenció Internacional per a la protecció dels drets de tots els treballadors migratoris i dels seus familiars.

Aprofitant la seva presència a Ginebra, Rosa Oliveres es va reunir amb Carla Edelenbos i el seu equip del Comitè de protecció dels drets de tots els treballadors migratoris i de les seves famílies, al Palais Wilson, on vam establir la participació d'un membre del Comitè a la taula rodona que tindria lloc a Barcelona el 24 de juliol (veure punt 5.1.5. d'aquesta memòria).

També va tenir dues trobades informals amb Silvia Escobar, ambaixadora en missió especial pels drets humans del MAEC, arrel del lliurament en paper de la intervenció oral davant el Consell i perquè ens mantingués informats sobre la manera en que el MAEC tractarà el tema de la ratificació de la Convenció internacional sobre la protecció dels drets dels treballadors migratoris i les seves famílies.

5.3. Comitè de Drets Humans de les Nacions Unides

El Comitè de Drets Humans de Nacions Unides és l'òrgan del tractat encarregat de supervisar la implementació del Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics de 1966. Aquest Comitè és un dels més antics del sistema universal de protecció dels drets humans i està format en l'actualitat per 18 experts independents, reconeguts per la seva trajectòria en defensa dels drets humans.

La lletra del Pacte obliga als estats part a presentar un informe cada sis anys sobre la situació dels drets civils i polítics al seu territori i sobre les mesures preses per tal de garantir-los i protegir-los. Aquest informe és examinat pel comitè d'experts, els quals emeten unes observacions finals on s'inclouen recomanacions i mesures de seguiment.

Espanya va presentar el seu 5é informe periòdic durant la 94ena sessió del Comitè que va tenir lloc a Ginebra els dies 20 i 21 d'octubre de 2008, amb un retard de sis anys, ja que el 4t informe periòdic es va presentar al 1996.

Aida Guillén es va desplaçar a Ginebra per tal d'observar el procés, que va començar amb la presentació per escrit, per part d'Espanya, del 5é Informe el dia 5 de febrer. Amb aquest document, i prenent com a referència també les observacions i conclusions sobre el 4t Informe que el Comitè va elaborar el 1996, els experts van plantejar a l'estat 24 qüestions amb els temes que consideraven més importants i que mereixien la seva atenció. En la decisió dels temes a tractar també es va tenir en compte els informes produïts per altres òrgans de tractats i procediments especials de NNUU, així com els informes presentats per la societat civil. La llista de qüestions es va fer pública el dia 7 d'agost i Espanya va respondre per escrit a les mateixes el 14 d'octubre, la qual cosa va provocar que no hi hagués temps per a la seva traducció.

Amb anterioritat al procés oral, el divendres 17 d'octubre i el dilluns 20 pel matí, 6 experts del Comitè es van reunir en una sessió informal amb les ONGs presents per a recollir informació directa d'elles i així poder utilitzar-la al torn de repreguntes. Aida Guillén va estar present en aquestes dues reunions informals. Els temes tractats van ser llibertat d'expressió, tortura i maltractaments, les desaparicions forçoses durant la Guerra Civil i el franquisme, racisme i discriminació i violència de gènere.

El procés oral va començar el 20 a la tarda i va continuar el 21 durant el matí i la tarda. Es van repassar una per una les 24 qüestions, amb un primer torn per Espanya, un altre de preguntes dels experts i un final de l'estat.

La participació de les ONGs en el procés és molt àmplia i els experts del Comitè són receptius a les aportacions de la societat civil. Tot i no establir-se un procés formal de participació de la societat civil durant l'examen oral, l'accés als experts és total i obert als passadissos i a les sessions informatives.

Després d'aquesta experiència, l'IDHC estarà present en totes les sessions d'avaluació de l'estat espanyol als òrgans de seguiment dels tractats internacionals sobre drets humans que ha ratificat Espanya. Aquesta tasca es complementarà amb la informació a altres ONG per a que accedeixin a aquest procés, ja que moltes entitats desconeixen aquests mecanismes i no envien els seus informes per al coneixement dels experts.

Un darrer pas és donar a conèixer les observacions finals dels comitès, ja que les recomanacions no són d'obligat compliment, i l'única força que es te és la pressió de l'opinió pública i el seguiment que es pugui fer d'aquestes recomanacions per part de la societat civil i altres actors involucrats. En aquest sentit, és essencial el treball amb els mitjans de comunicació per fer públiques aquestes decisions internacionals que afecten a tothom.

5.4. Sessions de treball al Consell d'Europa

Jaume Saura i Rosa Oliveres van viatjar a Estrasburg els dies 28, 29 i 30 de setembre per a assistir a reunions amb responsables i professionals del Consell d'Europa.

El dilluns 29 es van entrevistar amb Margaret Killerby, en representació del senyor Boillat absent degut a un viatge sobtat, i Hanne Juncher, cap de la divisió encarregada del programa dels becaris. En aquesta reunió es van refermar les col·laboracions entre les dues institucions (suport al curs anual de Drets Humans, presència de professionals al curs anual, enviament de materials i documentació, acolliment dels becats a Estrasburg, etc.) i es va formalitzar la invitació al senyor Boillat per a la cloenda del proper curs, el dijous 19 de març de 2009.

Més tard es van entrevistar amb el jutge espanyol del TEDH, el senyor Luis López Guerra i amb el jutge andorrà, el senyor Josep Casadevall, president de la Secció III del TEDH. Ambdós van ser convidats a participar com a ponents al XXVII Curs anual, invitació que van acceptar.

La visita va coincidir amb l'estada dels becaris de l'IDHC, amb els que es van mantenir diverses reunions informals i que van manifestar la seva satisfacció per l'agenda d'entrevistes concertades.

5.5. Participació a Fòrums Internacionals

5.5.1. Fòrum Social Català

L'IDHC va participar al Fòrum Social Mundial descentralitzat que va tenir lloc a Catalunya al gener de 2008, formant part del comitè organitzador. Així mateix, va organitzar un seminari taller el 26 de gener de 2008, sota el títol, "Drets Humans Emergents" i amb la participació de més de 70 persones.

El seminari, en el que va participar tot l'equip directiu i professional de l'IDHC, i va tenir més de tres hores de durada, es va desenvolupar en dos grups on es van treballar la Declaració Universal de Drets Humans i la Carta de Drets Humans Emergents per tal de donar resposta a la qüestió que se'ls va plantejar: "Tenint en compte la velocitat i profunditat dels canvis que s'han donat en la societat internacional els darrers 60 anys, ¿quins nous drets s'haurien d'incloure a la Carta de Drets Humans Emergents que no s'hagin inclòs fins el moment?"

5.5.2. III Fòrum Mundial dels Drets Humans

El Fòrum Mundial dels Drets Humans va néixer el 2004 amb la intenció de crear un espai de diàleg i reflexió sobre drets humans entre administracions de diferent nivell, centres acadèmics i d'estudis i societat civil.

L'IDHC va formar part del comitè científic de la primera edició del Fòrum (Nantes, del 17 al 20 de maig de 2004) i va organitzar una taula rodona sobre Drets Humans Emergents. L'IDHC també va assistir a la segona edició del Fòrum, celebrada el juliol de 2006.

La Secretaria internacional permanent Drets humans i governs locals (SPIDH) es va constituir com a associació per a organitzar, cada dos anys, el Fòrum Mundial dels Drets Humans. L'IDHC i el SPIDH van signar el maig de 2008 un conveni de col·laboració en el que l'IDHC es va comprometre a coordinar una taula rodona sobre la Carta-Agenda i redactar els documents preparatoris i el document final de la Carta-Agenda.

En Jaume Saura, Àgueda Mera i Anais Franquesa van assistir i participar a la tercera edició del Fòrum, que va tenir lloc del 30 de juny al 4 de juliol de 2008. Van participar en la taula rodona

“La Carta Mundial de drets humans a la ciutat. Promoure i exercir els drets humans a escala local: desafiaments de les accions en curs”.

Jaume Saura ha estat convidat a participar com a membre del Comitè Científic del Fòrum per a preparar les properes edicions.

5.6. Participació en altres actes

L'IDHC, a més dels projectes i accions que desenvolupa en les seves tres principals línees de treball (assessorament/sensibilització/formació), te la vocació d'unir esforços amb les organitzacions i persones que treballen per la promoció i defensa dels drets humans, col·laborant amb altres entitats de la societat civil a través de l'organització d'accions puntuals i a través de la seva participació i presència en nombrosos esdeveniments públics com ara seminaris, conferències...

El IDHC **ha col·laborat** en:

- Creació del **Instituto de Derechos Humanos de Valladolid**
- Presentació del llibre: **“Els Drets Humans al segle XXI: continuïtat i canvis”** (Barcelona, 5 de febrer de 2008)
- Jornada: **“Vida Independent, una qüestió de Drets Humans”** (Barcelona, 13 de març de 2008)
- Conferència: **“Drets Humans a Kosovo”** (Barcelona, 26 de març de 2008)
- Jornades de commemoració del **“93è aniversari del genocidi armeni”** (Barcelona, 24 i 27 d'abril de 2008)
- Congrés Internacional: **“Derechos humanos y perspectivas de cambio en el mundo árabe”** (Barcelona, 8-10 de maig de 2008)
- Acte institucional **“20 de juny dia mundial de les persones refugiades”** (Barcelona, 20 de juny de 2008)
- Curs: **“La societat civil palestina sota l'ocupació: les dimensions del conflicte”** (Barcelona, del 22 d'octubre al 5 de novembre de 2008)
- Seminari internacional de treball sobre **“El impacto de la cooperación internacional en los derechos humanos”** (Madrid, 9 i 10 d'octubre de 2008)
- Jornada: **“La Directiva de retorn i l'actual política d'immigració dels països de l'UE: Col·lisió amb els drets humans”** (Barcelona, 10 d'octubre de 2008)
- Seminari **“Ahir Sud-àfrica, avui Palestina: podem aturar l'apartheid”** dins el marc de la campanya “amb Palestina al Cor” (Barcelona, 28 de novembre de 2008)
- Conferència **“Txetxènia: la situació dels drets humans i la nova política russa”** (26 de novembre de 2008)
- Conferència **“Drets humans i el conflicte a Palestina”** (17 de desembre de 2008)

El IDHC **ha participat** en:

- Taula rodona: **“La colonització del poble Amazic: la Guerra del Rif”** (Barcelona, 6 de febrer de 2008). Intervenció de Jaume Saura i de David Bondia.
- Jornades sobre **“Migracions, diversitat i drets humans”** (València, 25 i 26 d'abril de 2008). Intervenció de David Bondia a la taula rodona “Instituts d'Investigació i acció en immigració i Drets Humans”.
- Taula rodona: **“Drets humans a la Xina i situació actual al Tíbet”** (Barcelona, 29 d'abril del 2008). Intervenció de David Bondia.
- **III congrés: “Convivència a la ciutat”** (Lleida, 6 i 7 de maig de 2008). Intervenció de Jaume Saura al taller “Drets emergents a la ciutat”; intervenció de David Bondia sobre el “Tribunal europeu dels drets humans” al seminari “Experiències de bones pràctiques”.
- Seminari **drets humans** (Barcelona, 23–27 de juny de 2008). Intervenció de David Bondia sobre “Derechos humanos emergentes” a la quinta sessió: “Nuevos horizontes: Seguridad, Desarrollo y Derechos humanos”.

- **VIII Jornades d'associacionisme. IV Jornades per la diversitat** (5-13 de juliol de 2008). Participació de David Bondia amb la conferència “Els drets humans al món”.
- Curs: **60° Aniversario de la Declaración universal de los derechos humanos** (Cartagena, 9 i 11 de juliol de 2008). Intervenció de Jaume Saura sobre “Derechos humanos en el contexto de la guerra contra el terror”.
- Seminari **“Europe: Land of Human Rights, Carrying Peace?”** (4-6 de setembre de 2008). Participació de Jaume Asens sobre “Democracy, individual liberties and European legislations to fight terrorism”.
- Seminari **“Victimas y derechos humanos”** (Cali, Colòmbia, 10 de setembre de 2008). Intervenció de David Bondia amb la conferència “Evolución de los Mecanismos Internacionales de Protección a víctimas”.
- Jornada **“Derechos humanos, migración y género”** (Barcelona, 17 i 18 d'octubre de 2008). Intervenció de Jaume Saura sobre la Declaració de drets humans emergents.
- Jornada de debat i reflexió: **“El treball infantil: Situació i reptes al segle XXI”** (Barcelona, 2 d'octubre de 2008). Participació de David Bondia.
- El seminari de l'**European Forum Cyprus “Cyprus without water?”** (Barcelona, 13-16 de novembre de 2008). Intervenció de David Bondia sobre “Access to water – a Human Right?”.
- Publicació on-line: **“Bones pràctiques de defensa i promoció dels Drets Humans des de les entitats no lucratives”**. Entrevista a l'IDHC i a Enginyers sense Fronteres sobre l'experiència dels seminaris de drets humans emergents.
- Taula rodona: **“Drets humans i advocacia amb motiu de l'aniversari de la Declaració Universal de Drets Humans”** (Girona, 3 de desembre de 2008). Participació de Jaume Saura.
- VI Jornades Internacionals **sobre Drets Humans** (Granada, del 5 al 7 de desembre de 2008). Intervenció de Jaume Saura amb la conferència “Nuevos y viejos derechos. Los nuevos derechos emergentes”.
- Taula rodona: **“Els Drets Humans, 60 anys després”**, dins el marc de la “Festa dels drets humans” (12 de desembre de 2008). Participació d'Estel·la Pareja sobre els drets humans emergents.
- **Col·loqui internacional sobre indivisibilitat dels drets humans i ètica de la cooperació davant la globalització** (10 de desembre de 2008). Intervenció de Jaume Saura per videoconferència per a presentar la Declaració Universal dels Drets Humans Emergents.

6. PUBLICACIONS I INVESTIGACIONS

6.1. Els Drets Humans al segle XXI

L'IDHC ha preparat, conjuntament amb la Universitat Oberta de Catalunya i amb el suport de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, la publicació d'un manual de drets humans. Es tracta d'un manual didàctic amb desenvolupament teòric de temes de drets humans, des de la perspectiva interna i internacional, i amb exercicis pràctics per tal que els estudiants i els professors que els utilitzin puguin abordar l'estudi dels drets humans d'una forma interactiva, ja sigui de forma presencial o no.

Aquest manual ha estat realitzat per professors de diverses universitats catalanes i va sortir editat al novembre de 2007. L'edició castellana va sortir publicada durant el 2008.

6.2. Sèrie Conflictes Oblidats

Durant el 2008 s'ha publicat un número de la sèrie Conflictes Oblidats: *Poble Maputxe* amb les ponències i investigacions de les jornades realitzades sobre aquest conflicte al 2007. La publicació ha tingut un tiratge de 300 exemplars.

Pel 2009 estan planificades les edicions bilingües del conflicte de Sri Lanka i de Kosovo.

A més de la seva divulgació en paper, aquestes publicacions es poden descarregar gratuïtament des de la nostra pàgina web dedicada als Conflictes Oblidats.

6.3. Sèrie Carta de Drets Humans Emergents

Les publicacions referents als Drets Humans Emergents són de dos tipus: la publicació del text de la Declaració i les publicacions amb les ponències i conclusions dels diferents seminaris participatius.

Al 2008 s'han publicat els números 3, 4 i 5 de la sèrie, referents als seminaris sobre orientació sexual i identitat de gènere, dret a l'aigua potable i al sanejament i drets humans i canvi climàtic. El tiratge de totes tres publicacions ha estat de 300 exemplars cadascuna.

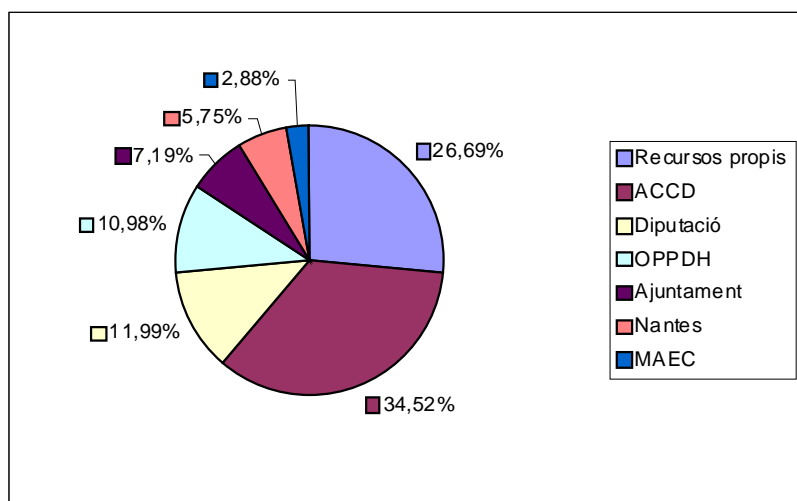
A més de la seva divulgació en paper, aquestes publicacions es poden descarregar gratuïtament des de la nostra pàgina web dedicada als Drets Humans Emergents.

7. ALGUNES DADES ECONÒMIQUES

Al 2008 hem rebut subvencions i signat convenis amb l'ajuntament de Barcelona, la diputació de Barcelona, l'Oficina per a la promoció de la pau i els drets humans, l'Agència catalana de cooperació al desenvolupament, el Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación y la Secretaria Permanent del Fòrum Mundial de Drets Humans (Nantes, França).

Així mateix, l'IDHC compta amb ingressos propis que completen els ingressos de 2008 fins a un valor total de 208.591,49 €.

A continuació es detallen els percentatges:

Aquests ingressos es van destinar als diferents projectes de sensibilització, assessorament i formació en drets humans que s'han detallat al llarg d'aquesta memòria de la següent manera:

